

บุญปัญญาอ่อน

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “การทำบุญ”

กราบนมัสการหลวงพ่อกับที่ศรัทธายิ่ง หุรบกวนถามหลวงพ่อกับเรื่องการทำบุญเจ้าคะ

๑. การทำบุญปกติ หุจะทำในสิ่งที่พอใจที่อยากทำ ทำตามกำลัง แต่หุได้เจอเพื่อนคนหนึ่งชอบบอกบุญแทบไม่พัก ทั้งการเรียโรทางอินเทอร์เน็ต เจอหน้าทุกครั้งบอกบุญทุกครั้ง และตามส่งข้อความมาทางอินเทอร์เน็ตอีก หุก็ทำคะ

แต่พอบ่อยๆ เข้าเริ่มรู้สึกว่ นั้นเป็นการเบียดเบียนหรือเปล่าเจ้าคะ บางแห่ง บุญที่บอกหุไม่รู้จักและไม่ศรัทธา แต่เพื่อนบอกว่า ท่านสำเร็จแล้ว ทำกับพระอรหันต์นี้บุญมาก

ด้วยสภาพเศรษฐกิจและภาระทางบ้านยังมี หุสงสัยว่ การสละทรัพย์เพื่อทำบุญในโลกนี้ ทำไปได้รับแ่งๆ แต่การดำรงชีพก็ต้องมีค่าใช้จ่ายอยู่ หุควรปฏิบัติบุญได้หรือไม่ เพื่อนบางคนบอกว่าทำไปเถอะ อย่งไรก็ได้บุญ แต่หุรู้สึกเบียดเบียนตัวเอง ทำให้ต้องประหยัดมากขึ้น และไม่คอยเต็มใจทำเจ้าคะ แต่เสียไม่ได้

ขอถามหลวงพ่อกับ การเรียโรบอกบุญในอินเทอร์เน็ต ควรหรือไม่อย่งไรเจ้าคะ บางครั้งเพื่อนบอกให้หุลงประกาศกระจายข่าวคะ

๒. หุได้สวดมนต์ทำวัตรเป็นประจำ แต่บางครั้งเวลาน้อย หุแผ่อุทิศส่วนกุศลเลยไม่ได้นั่งสมาธิ จะมีบุญแผ่ได้หรือไม่ มีผู้ใหญ่อบอกว่าแผ่ไม่ได้ ขาดทุน ยังไม่ได้ภาวนา ไม่มีอะไรจะแผ่ให้ จริงไหมคะ

ตอบ : อันนี้เรื่องแผ่บุญกุศลหนึ่งนะ เรื่องแรกนี้เอาข้อที่ ๑ เรื่องการทำบุญ

เรื่องการทำบุญ การทำบุญ เราบอกว่า ถ้าเป็นบุญนะ เป็นบุญ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านสอนไว้ก่อน สอนว่า พวกเราหาเงินมาได้ให้แบ่งเป็น ๔ ส่วน ส่วนหนึ่งเอาไว้ใช้จ่ายใช้สอย ส่วนหนึ่งเอาไว้ลงทุน ส่วนหนึ่งเอาไว้เลี้ยงพ่อแม่เลี้ยงแม่ ส่วนที่เหลือค่อยทำบุญ นี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ชัดเจนมาก

๑. เราต้องดำรงชีวิตอยู่แล้ว ส่วนหนึ่งเราต้องดำรงชีวิตของเราก่อน

๒. เราต้องทำธุรกิจของเรา เราทำมาค้าขายของเรา เอาไว้ลงทุน

๓. เราแบ่งส่วนหนึ่งไว้เลี้ยงพ่อแม่เลี้ยงแม่ของเรา ดูแลพ่อแม่ของเรา เพราะพ่อแม่ของเราให้ชีวิตเรามา

ส่วนที่เหลือเราถึงทำบุญ

นี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกอย่างนี้เลยนะ นี่พูดถึงการทำบุญนะ ฉะนั้น เพียงแต่ที่ว่า เวลาว่า “ตามปกติหนูก็ทำที่พอใจอยู่แล้ว”

ถูกต้อง เราทำที่พอใจ เราทำที่เข้าใจ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดอย่างนี้ เพราะเทวดามาถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลยว่า “ควรทำบุญที่ใด”

“ควรทำบุญที่เธอพอใจนะ”

ที่เธอพอใจ อย่างเช่นเราศรัทธาที่ไหน เราเข้าใจที่ไหน เราทำที่นั่น ทำที่เธอพอใจ แล้ว ถ้าไม่พอใจละ ไม่พอใจเราไม่ทำไง เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้เท่าทันกิเลสในกิเลสนี้มันร้ายนัก ถ้าเราพอใจคือว่ามันพอใจ มันเปิดโอกาสให้เราได้ทำ ถ้าไม่พอใจ กิเลสมันปิด มันไม่พอใจ มันไม่พอใจก็ไม่อยากทำ

เธอทำที่เธอพอใจ เห็นไหม นี่ก็เหมือนกัน ปกติหนูทำบุญสิ่งที่พอใจ พอใจที่ไหนทำที่นั่น นี่ดีมากมาย ทำที่ไหน พอใจทำที่นั่น ถ้าไม่พอใจ กิเลสมันจะแย่งชิง กิเลสมันจะได้แย่งในใจของเรา

ทีนี้เทวดาก็ถามต่อ แล้วถ้าเอาเหตุผลละ เอาผลตอบแทนละ

ถ้าผลตอบแทน ทำบุญเอาผลตอบแทนใช้ไหม ผลตอบแทน พระพุทธเจ้าบอกว่า ถ้าเนื่อนาบุญ ทำที่พอใจนั้นส่วนหนึ่ง เพราะพอใจ เราพอใจนี้เราไม่รู้หรือกว่าเราพอใจนี้ถูกหรือผิด เราพอใจกับพระองค์นี้ พระองค์นี้จริงหรือไม่จริง นี่ความพอใจ

แต่ถ้าเอาข้อเท็จจริงล่ะ ข้อเท็จจริงมันก็ตามวิทยาศาสตร์ หนึ่งบวกหนึ่งเป็นสอง สองบวกสองเป็นสี่ ทำตามข้อเท็จจริงเลย ถ้าข้อเท็จจริง ถ้าอย่างนั้นมันถึงจะได้บุญมากได้บุญน้อย ที่ตรงนั้น ที่ตรงนั้นนะ อันนี้โดยข้อเท็จจริง แต่ข้อเท็จจริงแล้ว เราทำแล้วมันปัญญาอ่อน ถ้าปัญญาอ่อน เราก็ต้องให้เขาลากไปอย่างนี้ใช้ไหม

ในสมัยพุทธกาลนะ มันมีพระออกเรียโร่มาก พอเรียโร่มากปั๊บ เวลาโยมเขาเข็ดใจ เขาอยู่ในชุมชนของเขา เห็นวัวผ่านมา นี้อยู่ในธรรมบทนะ ในพระไตรปิฎกเลย เห็นวัวผ่านมา วัวมันสีเหลืองๆ เหมือนพระใช้ไหม วิ่งหนีเลยล่ะ จนกลัวขนาดนั้นนะ กรรมฐานจี้อ ไอ้พวกจี้อขอ จนเขากลับนะ

ในพระไตรปิฎกก็มี มีพระหรือฤๅษีจำไม่ได้ ไปอยู่ในป่านะ แล้วไปเจอพญานาค ไปเจอพวกพญานาคเขาอยากได้บุญ เขามาแผ่พังพาน กลัวมาก พอกลัวมากก็ไปเผื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกว่ากลัวสิ่งนี้มาก

พระพุทธเจ้าจะแก่นะ บอกให้ไปที่นั่น ให้ขอ ให้ขอ

ขอไปหมด มันมีเครื่องประดับของเขาไป ขอ ขอที่แรก พญานาครักนะ ขอ พญานาคมาแผ่พังพานช่วยไป ขอ ไปขอสร้อยสังวาลย์ สุดท้ายขอ ขอจนพญานาคเขาให้

พญานาครักมากเลย เพราะจะมาแผ่พังพานให้ร่มเย็นเป็นสุข แผ่พังพาน มาคุ้มครอง ที่นี้ไอ้คนที่คุ้มครองกลัวไป กลัวก็ไปเผื่อพระพุทธเจ้า ไปให้พระพุทธเจ้าแก่ พระพุทธเจ้าบอกว่าให้ไปอยู่ที่เดิมนะ ถ้าเขามาแล้วให้ขอ ได้อาหารมาก็ขอเขา ได้อะไรมาก็ขอเขา ขอไปขอมาจนขอสร้อยสังวาลย์

พญานาครักนะ ให้ของรักมันก็สะท้อนใจ ให้ได้ก็ให้เรื่อยๆ จนถึงที่สุดนะ ไม่เอาแล้ว โอ้ย! ขอจนสร้อยสังวาลย์ ขอของรักเท่าชีวิต พญานาคเลยบอกว่า สมณะจี้อ ไปแล้ว ไม่มาคุ้มครอง ไม่มาดูแล ทั้งๆ ที่รักนะ รักมาก อยากมาคุ้มครองดูแล แต่ไปขอๆ ขอจนพญานาคคิดดูสิ เหมือนเรารักมากเลย แต่ทำให้เราเสียใจ ทำให้เราไป ความเสียใจคือการเบียดเบียนกัน การขอกัน การแย่งชิงกัน สิ่งนี้ไม่ดีเลย นี้ออกองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเอง มันเป็นข้อเท็จจริงในเรื่องกิเลส ในเรื่องความรู้สึกของคน

ถ้าความรู้สึกของคนมันเป็นแบบนี้ปั๊บ สิ่งที่เราทำ ถ้าเราไม่ปัญญาอ่อน ไม่ปัญญาอ่อนตรงไหนล่ะ ไม่ปัญญาอ่อนที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอน อย่างที่ว่าเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน กษัตริย์กุ่มพิต่างๆ มาบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ

เจ้ามากมายเลย พระพุทธเจ้าบอกให้พระอนันท์ตั้งไว้เลย บอก “ให้บอกเขาซะ ให้ปฏิบัติบูชาเถิด”

อย่างที่เรามาทำกันนี่เรามาปฏิบัติบูชา การปฏิบัติบูชาะ มีทานร้อยหนพันหนไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธ์หนึ่ง มีศีลร้อยหนพันหนไม่เท่ากับทำสมาธิได้หนึ่ง ทำสมาธิร้อยหนพันหนไม่เท่ากับเกิดปัญญาหนึ่ง แล้วเรามาฝึกอะไรกัน

มีทานร้อยหนพันหนนะ ถ้าเราทำสมาธิได้หนึ่ง มีทานร้อยหนพันหนไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธ์หนึ่ง ศีลบริสุทธ์ ศีลบริสุทธ์ร้อยหนพันหนไม่เท่ากับทำสมาธิหนึ่ง แล้วเรามาทำอะไรกัน ถ้าเราทำได้นะ เท่ากับเราเสียสละทานเป็นหมื่นๆ ครั้งเลย สิ่งที่เป็นหมื่นๆ ครั้ง

ทีนี้เราปฏิบัติอย่างนี้ ถ้าเราไม่ปัญญาอ่อน เราแสวงหาบุญของเรา เราแสวงหาสัจจะความจริงของเรา เราเป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราจะหาสัจจะความจริงของเราใช้ไหม ไ้เรื่องการเสียสละนั้นมันเป็นปัญหาสังคม เป็นสังคมที่ความเป็นอยู่ของเรา ถ้าความเป็นอยู่ของเรา เราให้ภัยต่อกัน เราเสียสละต่อกัน สิ่งนั้นมันเป็นปัญหาสังคม ปัญหาที่สังคมรุ่มเย็นเป็นสุขใช้ไหม แต่หัวใจเราละ หัวใจเราละ ถ้าหัวใจเรายังมีกิเลสตัดหาความทะยานอยากอยู่แล้วทำอะไรละ

เรามีศีล ศีลคือความปกติของใจ คือเราบังคับตัวเราเอง เราบังคับตัวเราเองด้วยศีลของเรา ด้วยความที่เราไม่ผิดพลาดของเรา แล้วถ้าเกิดทำสมาธิได้ขึ้นมา มันเกี่ยวอะไรกับบุญข้างนอกละ การทำบุญกุศล บุญกุศลอย่างที่ว่ามันเป็นบุญกุศลที่ให้เขา เขาเรียกบารมี

เวลาอ้างพระไตรปิฎก ต่างคนต่างอ้างมุมที่ตัวเองชอบ การที่ว่า การสร้างบารมี การบอกบุญต่อกัน เขาว่าการสร้างบารมี ไปอยู่บนสวรรค์แล้วจะได้มีพรรคพวก มีพวกเพื่อนฝูง ห้อมล้อม ไม่ใช่ไปอยู่เทวดา อยู่คนเดียว ไม่มีพรรคไม่มีพวก ทำบุญคนเดียวไง อันนี้มันก็มีส่วน เทวดาที่ไปอยู่บนสวรรค์เป็นอย่างนี้ พระพุทธเจ้าก็ว่าอย่างนี้ เราก็เลยบอกว่าจะต้องบอกบุญกันตลอดไป

การบอกบุญโดยความเจตนาบริสุทธ์ เพื่อน เพื่อนบอกกัน เพื่อนชักจูงกันเป็นสิ่งที่ดีก็มี แต่คำว่า นี้เขาบอกเลยนะ “โดยปกติหนูทำตามทีพอใจ ทำตามกำลัง แต่หนูไปเจอเพื่อนคนหนึ่ง เขามักบอกบุญแทบไม่พักเลย เรียไรทางอินเทอร์เน็ตด้วย เจอหน้าก็บอกบุญ ยังไลน์มาบอกให้ทำบุญอีก แล้วยังสั่งให้ตัวเองไปเข้าอินเทอร์เน็ตมาบอกคนอื่นอีก”

อย่างที่ว่า แม้แต่กรรมฐานก็ขอเขาก็กลัวแล้ว แล้วเราไปบอกบุญๆ คุณก็ เราก็ต้องมีความเป็นอยู่ของเรา มันเหมือนการเบียดเบียนกัน การเบียดเบียนกันก็บอกที่พระพุทธเจ้าพูดไว้แล้ว เราแสวงหาสิ่งใดมา เราต้องใช้จ่ายของเรา ก็ก็ต้องดำรงชีวิตของเรา หนึ่ง เก็บไว้เพื่อประกอบธุรกิจของเรา หนึ่ง เลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ของเรา หนึ่ง สุกท้ายที่เหลือฝังดินไว้ ก็ทำบุญกุศลไว้

เราทำบุญ เขาไม่ได้วัดกันที่จำนวนตัวเลขว่าใครมากใครน้อย เขาวัดกันที่คำน้ำใจ ถ้าเราทำบุญด้วยความบริสุทธิ์ใจ ของเล็กน้อยก็มีค่ามาก

ทางโลกเขา เราทำ เขาเจอที่ไรก็บอกบุญทุกทีเลย เจอที่ไรก็บอกบุญทุกทีเลย เจอที่ไรก็บอกตลอดเลย ถ้าทำบุญเอาหน้ามันจะได้อะไรละ

เพราะกรรมนี้ที่บอกทำบุญทิ้งเหว โยนทิ้งเหวไปเลย เพราะเราเสียสละไปแล้วเราไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น คนที่เขาใจสูงนะ คุณก็ เขาช่วยเหลือเจือจานสังคม เขาไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ เลย นั่นนะบุญร้อยเปอร์เซ็นต์

แหม! พอทำบุญแล้วประกาศชื่อแล้วประกาศชื่ออีก ต้องประกาศชื่อผมนะ เดียวผมไม่ได้ทำบุญนะ

อ้อ! บุญนี้มันอยู่ที่ประกาศนะ อ้าว! คุณประกาศเอ็งเท่าไรก็ได้ แต่เอ็งไม่มีตัวเงินเลย เอ็งได้อะไรขึ้นมา แต่โลกเขาเป็นกันแบบนั้น ถ้าเป็นแบบนั้น เราไม่ทำแบบนั้น เราไม่ปัญญาอ่อนไง เราไม่ปัญญาอ่อนของเรา

ถ้าเราเป็นชาวพุทธแท้ เราทำของเราด้วยความเป็นจริงของเรา เราทำของเราด้วยน้ำใจของเรา เราทำเพื่อประโยชน์กับเรา ถ้าทำบุญนะ ทำบุญมันมีการเสียสละ มันเป็นการแสดงออกของน้ำใจ

บุญในพุทธกาลนะ ในพระไตรปิฎก แม้แต่เราหลีกทางให้กัน เราให้ทางกันนี่ก็เป็นบุญ เราให้ทาง เราเดินสวนทางมา เราหลีกให้เขาซะ ให้เขาไปก่อน นี่บุญเกิดแล้ว เราไม่ต้องเสียสละอะไรเลยนะ ไม่ใช่เสียสละให้ตระหนี่นะ คือว่าบางทีเรามีความจำเป็น เราไปไม่ทัน อนุโมทนาไปกับเขาก็ได้บุญแล้ว

เห็นเขาทำคุณงามความดีกัน เห็นเขาทำบุญนะ อนุโมทนา เออ! ดีใจ เออ! เราขอ
อนุโมทนาด้วย เราเห็นชอบด้วย นี่ก็บุญนะ อนุโมทนาทาน เห็นเขาทำดีแล้วเรามีความดีใจกับ
เขา แค่นี้ บุญแค่นี้ต้องไปเสียอะไรอีก

ให้อภัยต่อกันก็เป็นบุญ อภัยทาน คนนั้นทำผิดพลาด เราให้อภัยเขา แต่ให้อภัยยาก ให้อภัย
ทาน โอ้โฮ! มันค้างใจนะ มันติดใจ เห็นไหม เขตอภัยทาน เขาไม่เบียดเบียนกัน เขาไม่ทำ
ร้ายกัน เขตอภัยทาน แค่นี้มันก็ได้บุญแล้ว

แต่ถ้าบอกบุญกันทุกทีเลย เข้าอินเทอร์เน็ตบอกเลย

กรณีที่เราเห็นเป็นอย่างนี้ เพราะเราอ่านพระไตรปิฎกมา ฉะนั้น โดยที่ว่ามันจะมี
คำถามมาบ่อยมากเลย หลวงพ่อ เลขบัญญัติเท่าไร วัดนี้เลขบัญญัติเท่าไร เลขบัญญัติหลวงพ่otentเท่าไร

โทษนะ เราบอกว่าเสือก เพราะว่าค่าใช้จ่ายในวัดนี้ เราเป็นคนจัดการเอง กูเสือกหา
เรื่องใส่ตัวกูเอง กูทำขึ้นมาเอง กูต้องรักษาของกูเอง แต่ถ้าใครจะมีแก่น้ำใจต่างๆ นั้นอีกเรื่อง
หนึ่ง

โอ๊ย! จะเอาเลขบัญญัติไปลงอินเทอร์เน็ตไง เขาก็ขอ มีคนขอมาเยอะมาก แต่เราเห็นถึง
กรณีอย่างนี้ กรณีที่ว่าคนมองในแง่ดี เขาก็มองในแง่ดี คนมองในแง่ลบ เขาก็มองในแง่ลบ

ฉะนั้น เราเป็นศากยบุตร เราเป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรา
พยายามทำตามเนื้อผ้า ทำดีที่สุด แต่สิ่งใดถ้ามันเป็นการเปิดทางให้เขาติเตียนก็ได้ ถ้าคนที่เขามี
น้ำใจเขาก็ เออ! หลวงพ่อก็มีภาระนะ ช่วยหลวงพ่อน้อยๆ

แล้วไอ้คนที่บอกว่า ก็หลวงพ่อบอกเรื่องเอง แล้วมันจะกวนกูทำไมล่ะ

เวลาเขาไปบอกบุญใช้ไหม พอไปบอกบุญ เขาบอกว่า นี่ไง หลวงพ่อทำอย่างนั้นต้องมี
ค่าใช้จ่ายนะ

เขาจะถามว่า หลวงพ่อเอ็งเวลาว่างมากเกินไปใช้ไหม หลวงพ่อมึงไม่มีเรื่องทำใช้ไหม
ถึงทำให้มันเดือดร้อน แล้วก็มาเดือดร้อนกูด้วย

นี่ไปเรียไรเขาใจ เราถึงไม่ให้ มีคนขอมาเยอะมาก ขอเลขบัญญัติ

ไม่ให้ ไม่ให้

แล้วเวลาโยมมาวัด พอใครมา “มาทำไม”

“มาทำบุญ”

ถ้าเขามีเจตนา เขาอยากของเขา เจตนาของเขาพอใจของเขา ใอันี่มันเป็นที่พอใจของเขา เราไม่สามารถปิดกั้นทรัพย์ของเขาได้ อริยทรัพย์ ฉะนั้น ใครทำก็เชิญตามสบาย แต่ไม่ต้องให้มาเบียดเบียนกัน

โยมนะ อุดส่าห์มาจากบ้าน ค่าน้ำมันรถมันก็เหลือเฟือแล้ว แล้วสิ่งที่มีค่าที่สุดคือน้ำใจของโยม เพราะโยมต้องตั้งใจนะ พรุ่งนี้ไปหาหลวงพ่อดีวี่ ต้องเตรียมตัวแล้ว ต้องมีเวลา ต้องเสียเวลาทำงานไป

แค่คิดจะมานะ มันมีค่าแล้ว คิดว่าจะไปทำบุญ เจตนาอันนั้นมันมีค่าแล้ว แล้วมาอีก แล้วมาแล้วต้องเอาเศษกระดาษมาถวายหลวงพ่อดีวี่ เศษกระดาษนี้มันหายาก ฉะนั้นบอก ไม้ไปดีกว่า เพราะไม่มีเศษกระดาษ

ไม่ต้อง

น้ำใจ น้ำใจ คิดว่าจะมา เห็นใหม่ เพราะโยมจะมาเอง ปูบปั๊บมาได้ใหม่ นึกกันตั้งแต่เมื่อวาน แล้วกว่าจะมา ค่าน้ำใจอันนี้สำคัญ นี่ตัวบุญ บุญอยู่ตรงนั้น

บุญไม่ใช่เบียดเบียนกัน เจอหน้าทุกครั้งบอกทุกครั้งเลย แล้วบอกยังไม่พออีก ยังบอกทางอินเทอร์เน็ตอีก แล้วพอบอกทางอินเทอร์เน็ตแล้วยังให้ตัวเองบอกต่ออีก นี่มันแชร์ลูกโซ่แล้ว มึงจะทำแชร์ลูกโซ่หรือ มันเดือดร้อนไป

ไม่เบียดเบียนตนและเบียดเบียนผู้อื่น แต่ถ้าพูดถึงเวลาคนที่เข้มแข็งนะ เวลาเรานั่งสมาธิ เราเบียดเบียนตนใหม่ ไม่เบียดเบียนตนทำไมมันเจ็บขาล่ะ ถ้าการเบียดเบียนอย่างนี้ ถึงเวลาไม่เบียดเบียนตนและไม่เบียดเบียนผู้อื่น เราก็เอาธรรมข้อนี้มาใช้กับเวลาปฏิบัติด้วยไม่ได้ เวลาปฏิบัติต้องมูมานะ ความเพียร ความวิริยะ ความอดสาหะ มันอีกเรื่องหนึ่งนะ

การเบียดเบียนก็เป็นเรื่องหนึ่งใหม่ เราไม่เบียดเบียนตนคือไม่เบียดเบียนทำให้เราเดือดร้อน แต่ขณะที่เราจะภาวนา ก็เลสมันต่อต้าน มันไม่พอใจทั้งนั้นเลย ถ้าไม่พอใจทั้งนั้น อันนี้บอกว่า มันเป็นการเบียดเบียนตนนะ การปฏิบัติต้องไม่ให้ทุกข์นะ จะนอนห้องแอร์เลยนะ แล้วจะได้บรรลุเข้าสมาธิได้ แล้ว อู้อู! จะนอนบนฟูก ๕ ชั้นเลย แล้วก็บอกว่า อู้อู! บรรลุธรรมได้ มันก็ไม่มี เห็นใหม่

มันต้องมีความเพียรชอบ ความวิริยะ ความอดุสาหะ อันนี้ไม่ใช่เบียดเบียนตน การเบียดเบียนตนคือทำให้ลำบากเปล่าโดยที่ไม่ได้ประโยชน์ตอบแทน แต่การมุ่งมั่น ความเพียรชอบ ความเพียร ความวิริยะ ความอดุสาหะ มันเป็นมรรค เป็นมรรค มีมรรค แล้วมีผล ถ้ามีผลมันก็เป็นประโยชน์กับเรา ถ้าประโยชน์กับเรา อันนี้ไม่ใช่เบียดเบียนตน

การเบียดเบียนตน เบียดเบียนตนคือทำให้เราลำบากโดยที่ไม่ได้ผลตอบแทนสมค่าของมัน แต่การประพฤติปฏิบัติขึ้นมา การเบียดเบียนตนคือการเบียดเบียนกิเลส ในตนมีกิเลส เบียดเบียนกิเลสให้มันอ่อนคลายออกไป เหลือแต่คุณงามความดี เหลือแต่สังขาร เหลือสิ่งที่เป็นคุณธรรมของเรา เราทำอย่างนี้เพื่อประโยชน์กับเรา มรรคหยาบ มรรคละเอียดไป

เราบอกว่ามรรคหยาบข้ามมรรคละเอียด คนถามว่า “หลวงพ่อกับมรรคนี้ไปข้ามมันอย่างไร เอาปืนยิงมันเลยหรือ”

มรรคหยาบคือเหมือนกับว่า เรากำลังใจอยู่ นี่มรรคหยาบๆ ถ้ามันข้ามมรรคละเอียดคือว่า มันจะไปหยิบฉวยเอาสิ่งละเอียดเล็กซึ่งไม่ได้ แต่ถ้าเราคายความหยาบนั้นออกไป มันจะเกิดมรรคละเอียด

นี่ก็เหมือนกัน ความคิด ความคิดที่ว่าเราเบียดเบียนตนๆ เราทำอะไรไม่ได้เลย มันไม่มัชฌิมาปฏิปทา มันไม่เป็นทางสายกลาง ทางสายกลางก็ซ้ายกับขวา แล้วก็ไม่มีบรรทัดวัดเลย เอาตรงกลาง... ใจนั้นมันแบ่งเอาเอง คิดเอาเอง สายกลางคิดเอาเองไป

แต่ถ้าสายกลางในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ความพอดี ความพอดีของเด็ก ความพอดีของผู้ใหญ่ ความพอดีของผู้เฒ่า เวลาผู้เฒ่าเข้ามา ไม่ต้องนั่งๆ ยืนก็ได้ ไม่เป็นไร เพราะว่าเขาเขาเสื่อม เห็นใหม่ ความพอดีของผู้เฒ่า ผู้เฒ่าผู้แก่มันก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ความพอดีมันก็มีหยาบมีละเอียดขึ้นไปเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป

ถ้ามันคิดเป็น ไม่ใช่มรรคหยาบข้ามมรรคละเอียด มรรคหยาบเป็นความดี ถ้าละเอียดขึ้นไปก็ต้องทิ้งมรรคหยาบ ถ้าไม่ทิ้งมรรคหยาบมันจะเกิดละเอียดได้อย่างไร เห็นใหม่ การข้ามคือมันเกิดขึ้นไม่ได้ไป เราไปติดในความคิดที่เป็นโลก ความคิดนี้มันจะไม่พัฒนาเป็นธรรมขึ้นมาได้ ถ้าเราทิ้งทางโลก มันก็เป็นธรรมขึ้นมาได้ ไปทางนั้นมันก็ละเอียดขึ้นมา เป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา

ฉะนั้น สิ่งที่คำถาม บุญปัญญาอ่อนก็เป็นแบบนี้ ชาวพุทธปัญญาอ่อน ปัญญาอ่อน เราเห็นแต่เรื่องอย่างนั้น ทีนี้ทางโลกเขาคิดกันอย่างนั้น ทางโลกเขาพยายามพัฒนาให้ประชาชนเข้าถึงศีลธรรมเพื่อการปกครองจะได้ปกครองได้ง่าย อันนี้ก็เห็นด้วย ถ้าเข้าวัดเข้าวา ก็เข้าวัดเข้าวาไปเพื่อบุญกุศลของเขา แต่ไม่ใช่เข้าวัดเข้าวาแล้วไปเจอเพื่อน เพื่อนมันโถ่แหลกเลย แล้วไปทำบุญ ทำบุญใหญ่เลย บุญอะไร บุญที่ไหน

ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เวลาจะทำบุญ เราทำบุญ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แต่ถ้าเราพุทโธๆ พอจิตเราสงบเข้าไปเป็นอัปนาสมาธิ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เราจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากันเลยทีเดียว

เวลาเขาทำบุญกัน เขาไปสังฆเวชนียสถานทั้ง ๔ พระพุทธเจ้าบอกไว้เอง พระอานนท์ถามว่า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานไปแล้ว จะระลึกถึง ให้ไปที่ไหน

ให้ไปที่สังฆเวชนียสถานทั้ง ๔ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิด ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ธัมมจักกัปปวัตนสูตร ที่พระพุทธเจ้าปรินิพพาน

แต่ถ้าเราพุทโธๆ เราจะเฝ้าพระพุทธเจ้ากลางหัวใจเราเลยล่ะ พระพุทธเจ้าที่มีชีวิตด้วย พระพุทธเจ้า พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เราจะได้เฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลางหัวอกเลย พุทโธๆ เห็นไหม เราปฏิบัติ เราภาวนา

ถ้าเราไม่ปัญญาอ่อนซะ ไม่มีใครจะมาตักดวงผลประโยชน์กับเราได้ เราทำบุญเราก็ทำบุญของเรา เราทำบุญของเรา บุญ ถ้าพูดถึงเวลาพูดบ๊อบ มันจะบอก “โห้โห! หลวงพ่อนี้สุดยอดเลยนะ ต่อไปนี้พวกผมจะไม่ทำบุญเลย พวกผมจะไม่ยอมเสียรู้ใครเลย โห้โห! หลวงพ่อสุดยอดเลย” เห็นไหม นี่ดูกิเลสสิ เวลากิเลสมันอ้า “ต่อไปนี้ผมจะไม่เสียรู้ใครเลย กูจะไม่ให้ใครเลย อยู่ในกระเป๋ากูนี้ กูไม่เปิดให้ใครเลย กูไม่เสียรู้ใครอีกแล้วเพราะหลวงพ่อสอน” นี่ไม่พอดี

มัชฌิมาปฏิปทา คือความพอดี พอดีถึงสถานะของเรา เราหาได้มากได้น้อย จิตใจเรามั่นหายบละเอียด ถ้าหายบๆ มันก็จะว่า “หลวงพ่อกูถูกต้อง กูถูกใจผมมากเลย ไม่ให้ใครเลย กูถูกต้องเลย”

ถ้าจิตใจมันละเอียดขึ้นมา อืม! สิ่งนี้หามาแล้วเราก็ใช้สอยเพื่อผลประโยชน์ในปัจจุบัน แล้วประโยชน์อนาคตละ ประโยชน์กับใจของเราละ นี่ถ้าคนมันคิดได้ มันพอดีของมัน มันก็สละของมันได้ ถ้าสละ สละเพื่ออนาคตของเรา

อนาคตหมายถึงว่า กลิ่นของศีล กลิ่นของคุณงามความดี เราไม่เป็นคนตระหนี่ถี่เหนียว เราเป็นคนที่เห็นแก่น้ำใจคน ก็ไม่ให้คนหลอกด้วย แล้วก็เห็นน้ำใจคนด้วย ไม่ใช่ว่าไม่ตระหนี่ถี่เหนียว ให้ใครเขาหลอกก็ได้ ใครชักจูงก็ได้ ไม่ใช่ แต่เราก็ไม่หวงแหนจนว่าไม่ให้ใคร

เราพร้อมที่จะให้ แต่ให้ในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม อ้าว! ไม่บุญญาอ่อนไง ไม่ใช่ชาวพุทธบุญญาอ่อนไง ถ้าชาวพุทธบุญญาอ่อนมันก็บุญญาอ่อนไปหมดคนะสิ

แต่ชาวพุทธมีปัญญา ระดับของท่าน ปัญญาก็มี ถ้าไม่มีปัญญาจะทำสมาธิได้อย่างไร ถ้าทำสมาธิแล้วมันจะเกิดปัญญาขึ้นมาได้อย่างไร มันจะเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป

คำถามถามอย่างนี้ใช่ไหม เขาบอก “เศรษฐกิจทางบ้านก็มีอยู่ หนูก็สงสัยว่าการเสียดสละทรัพย์เป็นการทำบุญในโลกนี้ ทำไปได้รับแน่ๆ แต่การดำรงชีพก็ต้องมีความจำเป็นอยู่ หนูควรปฏิบัติเสียดสละได้หรือไม่”

ได้ ได้ ใครมาพูดบอกว่า “ทำบุญไม่มีจะกิน จะทำอะไรละ จะกินยังไม่มีเลย เอาอะไรทำละ”

ทำไมจะไม่ได้ เพราะเขาบอกว่าบุญนี้ห้ามโต้แย้งหรือ เราปฏิบัติได้ไหม ได้ แต่ถ้าเรามีปัญญาของเราเราอยากทำ เราทำของเราเอง ไม่จำเป็นจะต้องให้ใครมาชักนำ

คนจะเป็นจะตายอยู่แล้วจะทำบุญอะไรอีก คนที่ทำบุญเขาต้องพอของเขาแล้ว เขาพอของเขา เขาอยู่ของเขาได้แล้ว เขาจะทำบุญของเขา

พระ เวลาพระที่รับมาแล้วมันเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ละ ถ้าเป็นประโยชน์ คุณสิ สอนคนนั่นคนนี่เสียดสละหมดเลย แล้วมีงเสียดสละบ้างหรือเปล่า ให้ทุกคนทำบุญหมดเลย แต่กูไม่ทำอะไรเลย กูเก็บไว้คนเดียว

ไม่มีทาง ดูหลวงตาท่านพูด เข้าเท่าไร ออกมากกว่านั้น แต่เวลาออกไม่มีใครรู้ไง เพราะว่าคนที่ฉลาดคนนะ คนที่มีฐานะเขาทำบุญ เขาแอบทำ เขาไม่อยากจะให้ใครรู้เพราะอะไร เพราะเขาทำแล้ว ถ้าสมมุติเรา เราบอกเลยนะ เราทำบุญครั้งนี้ร้อยล้าน ถ้าเรามีโทรศัพท์นะ ฟรังก์นี้โทรศัพท์เราไม่ว่างเลย มันขอกันใหญ่เลย ทุกคนเขาขอกันอย่างนั้น

มีมาก เราอยู่ในวงการพระ เรารู้ คนที่เขาีสถานะเวลาเขาทำ เขาทำไ้ดิน เขาทำไม่ไ้ให้ใครรู้ เพราะว่าถ้ากระจายออกไปนั้นมันเป็นอันตราย อันตรายหมายความว่าคนจะไปกวนเขามาก

แต่ถ้าคนที่สถานะสังคมยังต้องการการเชิดชู เขาพยายามประกาศแล้วประกาศอีก แต่คนที่เขาเป็นธรรมเขาไม่ยอมประกาศ แล้วเขาไม่ให้ใครรู้ด้วย เวลาเขาทำ เขาทำของเขาโดยส่วนตัวของเขา

ฉะนั้นว่า “หนูควรปฏิเสธได้ไหม”

ถ้ามันเป็นภาระกับเราทางเศรษฐกิจ ทำไมเราปฏิเสธไม่ได้ แต่เพราะนี้สถานะสังคมพอเราปฏิเสธป้บ เขาจะถอนความเป็นพุทธของเราทิ้งเลยใช่ไหม ถ้าเราปฏิเสธป้บ เขาบอกคนนี้ไม่ใช่พระพุทศาสนา แล้วอายใช่ไหม กลัวเขาบอกว่าเราจะไม่ใช่พระพุทศาสนา เราไม่ใช่ชาวพุทธ พอบอกทำบุญกับเรา เราไม่กล้าปฏิเสธ เลยทำให้เราไม่ป้บชาวพุทธเลยหรือ

เราเป็นชาวพุทธโดยเนื้อแท้ ไม่ใช่เป็นชาวพุทธด้วยปัญญาอ่อน เวลาเขาเอาอะไรอ้าง เอานรกสวรรค์มาอ้างก็กลัวจนตัวสั่น แต่เวลาทำความชั่วในใจไม่เคยคิดว่าเป็นนรกสวรรค์เลย เขาเอานรกสวรรค์มาอ้างนะ

เราทำดี เราทำของเราอย่างนี้ มันจะไปตกนรกที่ไหนวะ กูไม่ได้ปล้นไม่ได้จี้ใครมา มันจะติดคุกได้อย่างไรวะ เออ! กูไปจี้ไปปล้นใครมาสิเว้ย เขาไม่บอกกูก็รู้ อู๊ย! กูปล้นเขามาเว้ย ไม่มีใครบอก กูก็ทุกข์ถ้ากูทำนะ ถ้ากูไม่ทำ ใครจะเอากูไปไหน

ปฏิเสธได้ ปฏิเสธเลย เรื่องอย่างนี้มันปฏิเสธได้ เพราะอะไรรู้ไหม เพราะอย่างนี้มันเป็นการแบบว่า จะบอกว่าทำนาบนหลังคน ชูตรีดเอากับชาวพุทธหรือ มึงไปชูตรีดเอากับชาวพุทธใช่ไหม ถ้าชาวพุทธต้องหามาส่งกูถึงจะเป็นชาวพุทธอย่างนั้นหรือ

ไม่ใช่ ปฏิเสธเลย ไม่ผิดกฎหมาย ปฏิเสธแล้วไม่มีตำรวจจับ ตำรวจที่ไหนจะมาจับ ไอ้คนที่ไม่ทำบุญ จับติดคุก ๕ ปี กูอยากดูนัก ปฏิเสธแล้วจับติดคุก ไม่มี แต่เพราะเราใจอ่อนแอกันเอง เราไม่กล้าปฏิเสธ ถ้าเราไม่กล้าปฏิเสธ เราจะเป็นเหยื่อเขาตลอดไป

ถ้าเรากล้าปฏิเสธแล้วนะ แล้วไม่ใช่ปฏิเสธโดยที่ไม่มีปัญญา ปฏิเสธบอกว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ปฏิบัติบูชา ฉันปฏิบัติบูชาทุกคืนเลย ฉันนั่งพุทธโธ

ทุกคืนเลย ทำไมฉันต้องทำบุญกับคุณ ตอบมันไปเลย เราจะเอียดกว่ามันอีก พระพุทธเจ้าบอกให้ปฏิบัติบูชา เราก็ได้ปฏิบัติบูชาแล้ว

“ความรู้สึกเบียดเบียนตนเอง ต้องให้มากกว่านั้น แต่ไม่ค่อยเต็มใจเจ้าคะ” เขาถามว่า “หลวงพ่อ เรียกร่างอินทอร์เน็ตควรหรือไม่ควรเจ้าคะ บางครั้งให้หนูประกาศทางอินทอร์เน็ตด้วย”

คือเขาทำแล้วเขาเป็นแชร์ลูกโซ่ เขาจะให้เราทำด้วย เราไม่ต้องไปทำกับเขา เราทำบุญด้วยความพอใจของเรา แล้วเราศึกษาของเรา ความซื่อตรงของเรา ประโยชน์ของเรา เราไม่ต้องเป็นเหยื่อของเขาจนมากเกินไปนัก นี่ข้อที่ ๑

ข้อที่ ๒ นะ “หนูได้สวดมนต์ทำวัตรเป็นประจำ บางครั้งเวลามีน้อย หนูแผ่อุทิศส่วนกุศลเลย ไม่ได้นั่งสมาธิ จะมีบุญแผ่หรือไม่ มีผู้ใหญ่บอกว่าแผ่ไม่ได้ มันขาดทุน เพราะยังไม่ได้ภาวนา”

ไอ้การแผ่ ไม่มีอะไรขาดทุนหรอก สมมุติว่า มีคนมาถามบ่อย ตักบาตรแล้ว ทำบุญแล้ว ยังไม่ได้กรวดน้ำ ลืมไป ๒ วัน ๓ วัน มากกรวดน้ำ จะผิดไหม

ไม่ผิด การอุทิศส่วนกุศลอุทิศได้ตลอดเวลา ที่นี้การอุทิศส่วนกุศลอุทิศได้ตลอดเวลา อภัยทานก็คืออุทิศส่วนกุศลนี้แหละ ให้อภัยเป็นทานคือการอุทิศส่วนกุศล ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเราสวดมนต์ นั่งสมาธิ แล้วแผ่ส่วนกุศลตลอด

“แต่บางทีเวลาน้อยก็แผ่ส่วนกุศล มีผู้ใหญ่บอกว่าไม่ได้ จะขาดทุน”

ความระลึกถึงกันนี้สำคัญมากนะ ค่าน้ำใจสำคัญมาก เราระลึกถึงกัน ความระลึกถึงกัน มันขาดทุนตรงไหน แต่ถ้าบอกว่า เวลานั่งสมาธิไปแล้ว สมาธิที่ละเอียดลึกซึ้งมาก แล้วแผ่ส่วนกุศลไป ผลที่ได้มันมากมาย แต่ถ้าจิตใจของเรายังไม่มีหลักมีฐาน เราอุทิศออกไป ผลมันน้อย ใอันนี้ผลน้อยผลมากมันเป็นอย่างนั้น แล้วขาดทุน เอาอะไรมาขาดทุน

ถึงระลึกที่ดี อุทิศส่วนกุศล แผ่ส่วนกุศลให้คนอื่น แผ่ส่วนกุศลให้คนอื่นคือระลึกถึงความดีใจ เป็นห่วงเป็นใย คิดถึง อันนี้ผิดไหม มันผิดตรงไหน แล้วมันขาดทุนตรงไหน มันไม่ขาดทุน

แต่เวลาบอกว่ามันทำไม่ได้ มันทำได้ มันเหมือนว่า ถ้าจิตใจเราไม่เป็นสมาธิ เราอ้างบ่อยมากนะ อยู่ในประวัติหลวงปู่จวน ท่านชุดงค์ไปที่ภูเกล้า อยู่ขอนแก่น แล้วท่านนั่งสมาธิ

ไป กลิ่นมันจะมาก่อน พอกลิ่นมาก่อนบ๊ีบ มันจะมีเปรต เปรตเป็นผู้หญิง ๒ คนจะมากกราบท่าน ท่านก็สงสาร ท่านก็แผ่เมตตา

ท่านถามว่า เปรต ๒ คนนั้นเขามาร้องเรียนบอกว่าทุกข์ยากมาก ขอให้หลวงปู่ช่วยแผ่เมตตา ช่วยอุทิศส่วนกุศลให้บ้าง เพราะทุกข์ยากมาก หลวงปู่จวนก็ถามในสมาธิ ถามที่โน้นว่าทำอะไรมาละถึงเป็นแบบนี้

ที่ไม่อยากพูดก็ตรงนี้ สาวไหมเงิง ต้มไหม ทามาเยอะ พอตายไปก็ไปเกิดอย่างนั้น พอเกิดอย่างนั้น หลวงปู่จวนท่านก็อุทิศส่วนกุศลให้ เพราะจิตของท่าน ท่านเป็นพระอริยบุคคล จิตของท่าน ท่านภาวนาของท่าน จิตใจของท่านสูงส่งมาก ท่านแผ่ส่วนกุศลให้

พอแผ่ส่วนกุศลให้ ท่านก็ภาวนาต่อวันรุ่งขึ้น ภาวนาต่อกลางคืน กลางคืน กลิ่นหอมมาก่อนเลย แล้วก็มีความเป็นผู้หญิง เขาเรียกว่าเทพธิดา เทพธิดา ๒ คนเข้ามากราบท่าน แล้วก็มาถามหลวงปู่จวนว่า “ท่านอาจารย์ ท่านอาจารย์จำหนูได้ไหมคะ”

หลวงปู่จวนถามว่า “เอ็งเป็นใครละ”

“ก็เมื่อวานที่มากกราบท่านอาจารย์นะ”

ตอนมาเป็นเปรต ๒ คนมากกราบท่าน แล้วท่านอุทิศส่วนกุศลให้ จากเปรตเกิดเป็นเทวดามากกราบหลวงปู่จวน

“ท่านอาจารย์จำหนูได้ไหมคะ ท่านอาจารย์จำหนูได้ไหมคะ”

“เอ็งเป็นใครละ”

“ก็เมื่อวานที่มากกราบท่านอาจารย์นะ”

ในประวัติหลวงปู่จวน ไปอ่านได้ ที่ภูเกล้า ขอนแก่น หลวงปู่จวนอุทิศส่วนกุศล ถ้าพูดถึงจิตใจของคนที่มีคุณธรรมมันสูงส่งขนาดนี้ เหมือนกับหลวงปู่มั่นอยู่ที่เชียงใหม่ สามเณรน้อยกับแม่ชีสร้างเจดีย์ สร้างเจดีย์แล้วสร้างไม่เสร็จ ตายก่อน ความผูกพัน มาเกิดเป็นเปรตเฝ้าอยู่นั่นนะ

หลวงปู่มั่นรุกคืบไปที่นั่น ไปเจอที่นั่น กลางคืนก็มาเดินรอบเจดีย์อยู่นั่นนะ ท่านก็นั่งภาวนา ก็ถาม คุณกันใจ ถามว่าทำไมเป็นอย่างนี้ละ

สร้างเจดีย์ อยากได้บุญกุศลมาก แต่มันยังไม่เสร็จ คายเสียก่อน พอตายแล้ว ด้วยความผูกพันก็มาเกิดเป็นเปรตเฝ้าอยู่ที่นั่นนะ

กลางคืนมาก็เดินอยู่นั่นแหละ หลวงปู่มั่นเทศน์บอกว่า “ความดีก็ได้ทำแล้ว สร้างกุศลก็ได้สร้างแล้ว แต่ด้วยวิบากกรรม มันทำยังไม่สำเร็จ เสียชีวิตเสียก่อน สิ่งที่ทำแล้วมันก็เป็นบุญกุศลแล้ว ทำไมมาติดพันมัน ทำไมมาผูกพันอยู่อย่างนี้ละ สิ่งที่ทำแล้ว เราก็กินแล้วไป สิ่งที่ทำไม่เสร็จก็ทิ้งไว้เนี่ย อย่าไปผูกพันกับมัน”

พอตัดใจได้ ตัดใจความผูกพันอันนั้นได้ ไปเลย บุญมันมีอยู่แล้วไง แต่เพราะเราไปผูกพันไง ความผูกพันของเรา นี่พูดถึงถ้าอุทิศส่วนกุศลแผ่เมตตาอย่างนี้ เพราะครูบาอาจารย์ท่านทำแบบนี้ ท่านทำได้ของท่านอย่างนี้ มันก็เป็นบุญกุศลไป

แต่ของเรา เราสวดมนต์ เราทำประจำวัน แต่ผู้ใหญ่บอกว่าแผ่ไม่ได้ มันขาดทุน มันยังไม่นั่งภาวนา

อันนั้นก็จริง จริงแบบนี้ จริงแบบว่า ถ้าเราทำแล้ว ทำได้แบบหลวงปู่มั่น ทำได้แบบหลวงปู่จวน โอ๊ย! เอ็งก็เก่งนะสิ แต่เราทำไม่ได้ขนาดนั้นใช่ไหม เราทำไม่ได้ขนาดนั้นมันก็ไม่เสียหาย

แต่บอกว่า โอ๊ย! ถ้าอุทิศส่วนกุศลแล้วจะแผ่อุทิศส่วนกุศลพวกเปรตพวกผีขึ้นเป็นเทวดาหมดเลย โอ๊ยโฮ! สุขยอด เก่งมาก แต่เราก็ทำไม่ได้อย่างนั้น ถ้าทำไม่ได้ก็บอกขาดทุน

เรายังไม่มีทุนจะขาด เราไม่มีทุน เราก็เลยไม่ขาด ไอ้คนที่เขามีแล้วเขาขาดทุนนั่นเรื่องของเขา แต่เรายังไม่มีทุน เราไม่ขาดหรอก เราแผ่ส่วนกุศล เราว่ามันไม่ผิด นี่ผู้ใหญ่บอกว่า

กรณีอย่างนี้กรณีการศึกษาทางทฤษฎี พอศึกษาแล้วเราก็มາตีความกัน ฉะนั้น คนที่มีความสามารถอย่างเช่นหลวงปู่มั่น เช่น หลวงปู่จวนท่านทำของท่านได้ เพราะท่านมีคุณธรรมจริงในหัวใจของท่าน ท่านก็ทำของท่านด้วยสมเป้าหมายของท่าน

ของเรา เรายังล้มลุกคลุกคลานอยู่ เรายังเริ่มพยายามของเราอยู่ เราก็อุทิศของเรา เขาว่าผิด เขาว่ามันขาดทุนนั่นก็เรื่องของเขา เขาว่า เขาว่า มันจะจริงไม่จริง ไม่รู้ แต่เราทำความดีของเรา เราไม่ประมาท เราก็อุทิศของเรา

เรามีน้ำใจ เรามีน้ำใจกับเจ้ากรรมนายเวร เรามีน้ำใจกับทุกๆ คน เรามีน้ำใจกับเขา คนมีน้ำใจนะ เรามองหน้ากันเราก็อบอุ่นนะ คนอาฆาตกันมันจะกิน โอ๊ยโฮ! เจอนี้คาเขี้ยวเลย อย่าง

นี้ไม่ไหว คนมีน้ำใจต่อกัน แล้วเรามีน้ำใจ เราฝึก เราเป็นชาวพุทธ เขาบอกขาดทุน เราบอกว่าไม่มีทุนจะขาด เราไม่มีทุนจะขาด เราทำของเราไป

ฉะนั้น สิ่งที่ถามมา สังคมคิดกันแบบนี้ เราจะบอกว่า ถ้าบุญปัญญาอ่อนมันก็เป็นแบบนี้ ถ้าสังคมปัญญาอ่อนก็เป็นเหยื่อของเขา ถ้าสังคมปัญญาอ่อน เราจะเป็นเหยื่อของเขา เราต้องฝึกฝน เราพยายามปฏิบัติของเรา อันนี้เป็นจิตนิสัย วัวใครเข้าคอกมัน จิตนิสัยของใครก็เป็นแบบนั้น เราฝึกของเราเพื่อประโยชน์กับเรานะ

ถาม : ขอนมัสการพระคุณเจ้า ดิฉันอยากทราบถึงสาเหตุที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติศีลข้อ ๖ เกี่ยวกับการห้ามรับประทานอาหารเพียงวันละ

ตอบ : อันนี้เป็นศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗

ศีล ๕ ยังกินข้าวเย็นได้ แต่ศีล ๘ เพราะศีล ๘ เป็นนักพรต ศีล ๘ อยากจะประพฤติปฏิบัติ ศีลคือพื้นฐานไง อย่างเช่นเราอยากได้เงิน มีทองคำกองนี้ ๕ บาท ทองคำกองนี้ ๘ บาท ทองคำกองนี้ ๑๐ บาท ทองคำกองนี้ ๒๒๗ บาท ให้ทุกคนเลือกเอาทองคำกองไหน

ทุกคนเลือกเอาทองคำ ๕ บาทไหม ไม่เลย ทุกคนจะเลือก ๒๒๗ เพราะมันน้ำหนักตั้ง ๒๒๗ บาท แต่เวลาศีล ศีลจะเอาศีล ๕ เอาน้อยๆ แต่ไม่เอาศีล ๒๒๗ เอาแค่ศีล ๕

ที่นี้ทองคำ ๕ บาท ทองคำ ๘ บาท ทองคำ ๑๐ บาท ทองคำ ๒๒๗ บาท ศีล ๕ ยังกินข้าวเย็นได้ ศีล ๘ วิกาลโภชนะ เว้นวิกาล วิกาลคือวันตั้งแต่เที่ยงวันไป ถ้าวันตั้งแต่เที่ยงวันไป นี้บัญญัติขึ้นมาตรงนี้ไง

เพราะเวลาคนที่ปฏิบัติจะรู้ คนที่มาปฏิบัติโดยทางสังคมเขาจะบอกว่า “หลวงพ่อกุหลาบพอ พุทโรแล้วไม่ได้ พุทโรไม่ลงเลย เวลาพุทโรนี้สัปหงก โกงงวงเลย”

เราบอกว่า เอ็งนอนข้าวเย็นสิ เพราะทางการแพทย์ เวลากินข้าวเข้าไปแล้ว ๘ ชั่วโมงกว่ามันจะย่อย กินข้าวเย็น เสร็จแล้วพอหัวค่ำก็พุทโรๆๆ ใสน้ำย่อยมันก็บดใหญ่เลย ใสนี้ก็พุทโรๆๆ แล้วก็นั่งหลับ

แต่ถ้าไม่กินข้าวเย็นนะ เราก็กินน้ำ เราก็กินน้ำกินต่างๆ ทดแทนไปก่อน ฝึกมันไป พอฝึกแล้ว เวลาเราพุทโร กระทบมันไม่ย่อย กระทบมันไม่มีอาหารจะย่อย เพราะอาหารมันตั้งแต่กลางวันมามันเหลือน้อยแล้ว แต่ถ้าเรากินอาหาร นี้ทางวิทยาศาสตร์ไง เอามาเทียบกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติไว้ตั้งแต่ ๒,๐๐๐ กว่าปีมาแล้ว

ฉะนั้น คีล ๕ คือประชาชนทั่วไป คีล ๘ คือผู้ที่เริ่มจะปฏิบัติแล้ว ฉะนั้น เวลาคีล ๘ ผู้ที่เริ่มจะปฏิบัติแล้ว พระพุทธเจ้าท่านวางหลักเอาไว้โดยที่เราไม่รู้เรื่องกันเลยนะ

ถ้าไม่กินข้าวเย็น หิวไหม ทางโลก หิว อู้อี้! หิวข้าวมาก หิวข้าวมาก แต่อยากได้สมาธิไหม อยากได้ ถ้าอยากได้นะ ความหิวมันไม่ตายหรอก ความหิวเพราะเป็นอุปาทาน ความหิวเพราะมันเป็นความเคยชิน พระฉันมือเดียวไม่เห็นหิวเลย ถึงหิวก็ไม่บอก หิวไหม หิวก็ช่างมัน แต่ถ้ามันมีสติมีปัญญา มันจะเอาสิ่งที่ละเอียดกว่านั้นนะ มันได้ประโยชน์กว่านั้น เห็นไหม นี่พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ บัญญัติไว้กับพวกเรา แต่เราไม่รู้ไง

นี่คนที่ไม่รู้ก็ “อ้าว! ทำไมต้องไม่กินข้าวเย็นด้วยล่ะ แล้วห้ามทำไมล่ะ เออ! ถ้าหลังเที่ยงทำไมห้ามกินข้าวล่ะ แล้วคนทำงานมันเหนื่อยนะ มันต้องกินนะ”

มันก็มีปัญญาไปเลย นี่เขถามว่าทำไมพระพุทธเจ้าห้าม ห้ามด้วยคีล

พระพุทธเจ้านะ อนาคตังสญาณรู้ไปหมด แล้วรู้ไปหมดสอนคนไม่รู้ สอนพวกเรามีคบอก ถ้าบอกทุกอย่างมันก็จะสงสัยไปตลอดเลยไง ก็บัญญัติเป็นคีล

คีล สมาธิ ปัญญา ฉะนั้น สิ่งที่ว่าพระพุทธเจ้าบัญญัติ ทำไม สาเหตุใดพระพุทธเจ้าเห็นถึงประโยชน์ เห็นถึงประโยชน์ในคนที่ทำได้ ประโยชน์ได้ มันจะเกิดประโยชน์มาก ถ้าเกิดประโยชน์มาก แล้วพอถึงคีล ๕ คีล ๘ คีล ๑๐ คีล ๒๒๗ แล้วยังมีธุดงค์วัตร คีลในคีล

คือธุดงค์วัตรถือก็ได้ ไม่ถือก็ได้ ไม่ปรับอาบัติ แต่คีล ๕ คีล ๘ คีล ๑๐ คีล ๒๒๗ ผิดไม่ได้ ผิด ปรับอาบัติ ถ้าผิดเป็นอาบัติทันที อาบัติเล็กน้อยเป็นอาบัติ ต้องปลงอาบัติ ถ้าอาบัติหนักต้องอยู่ในสังฆาติเสส อยู่ในสงฆ์ สงฆ์ควบคุม แล้วถ้าอาบัติหนัก ขาดเลย ขาดจากเป็นพระโดยธรรมชาติเลย คีลบังคับตายตัว

ฉะนั้น พอธุดงค์วัตรล่ะ ทำไมไม่บังคับล่ะ

ไม่บังคับก็เพราะว่าพระพุทธเจ้าเห็นอีกแหละ โอ้อี้! พระพุทธเจ้าสุดยอด เห็นว่าจิตนิสัยของคนมันแตกต่างกัน เห็นว่าคนมุมนะ คนเข้มแข็งมันแตกต่างกัน คนที่นุ่มนวล คนที่อ่อนหวานเขาทำอย่างนั้นไม่ได้ แต่เขามีโอกาสในการปฏิบัติ พระพุทธเจ้าก็เปิดกว้างเลย

ไอ้ทำอย่างนี้ใครทำได้ ใครไม่ทำได้ แต่คีลนี้ต้องแน่นอนนะ แต่ธุดงค์วัตร ไม่นอนเลยอย่างนี้ ไม่นอนเลย ฉันมือเดียว ฉันหนเดียว ต้องบิณฑบาตทุกวันอย่างนี้ ถ้าใครเข้มแข็งใครทำได้ เพราะทำได้เป็นเครื่องขัดเกลาจิตใจ

เพราะกิเลสมันอยากสุขอยากสบาย มันอยากกินอิมนอนอุ่น มันอยากไปหมดแหละ พอจุดค้ำเข้าไปขัดเกลามันใจ เอ็งจี้เกียจไม่ได้ เอ็งจี้เกียจ ไม่ได้กิน เอ็งจะกินตามใจ เอ็งไม่ได้ เอ็งต้องกินในบาตร ทุกอย่างต้องรวมหมดเลย เห็นไหม ที่เอ็งอยากได้ ไม่ได้สักอย่างหนึ่งเลยละ เพราะอะไร เพราะขัดเกลากิเลส ต่อสู้กับมัน แต่ยังไม่ได้ฆ่ากิเลส ขัดเกล่า ทำความสงบของใจ ถ้าใจมันเกิดขึ้น มันเกิดปัญญา ปัญญาจะไปชำระล้างมัน

อันนี้เขาถามว่า ทำไมพระพุทธเจ้าถึงบัญญัติศีลข้อที่ ๖ ก็ไม่รู้

รู้ มันอยู่ที่นิยาม ไปเปิดพระไตรปิฎกสิ วินัยทุกข้อมีพระทำผิด พระทำผิดพระพุทธเจ้าถึงบัญญัติว่าผิดอย่างนี้ เป็นต้นบัญญัติยังไม่ผิด แล้วต่อไปห้ามๆ นี่พระไตรปิฎก

ถ้าอ่านพระไตรปิฎกจะเห็นเลย ก่อนที่จะเข้าวินัย เขาเรียกวานิยามก่อน มีพระองค์นี้ได้ทำผิดอย่างนี้ๆ พระพุทธเจ้าเรียกมา เรียกมาแล้วถามว่าทำผิดอย่างนั้นจริงไหม

จริง

โมฆบุรุษ วันหลังอย่าทำนะ แล้วก็บัญญัติเลย ถ้าใครทำอย่างนี้ๆ เป็นอาบัติปาจิตตีย์ ทำอย่างนี้ๆ เป็นอาบัตินิสสัคคียปาจิตตีย์ ทำอย่างนี้ๆ เป็นสังฆาทิเสส ทำอย่างนี้ๆ เป็นปาราชิก นี้อยู่ในพระไตรปิฎก นี่พระพุทธเจ้าบัญญัติ แต่พูดถึงตอนนี้ก็ไม่ทัน นี่ก็ไม่ออก แต่อยู่ในพระไตรปิฎก

ถามว่า ทำไมพระพุทธเจ้าถึงบัญญัติ

เดี๋ยวจะเอาพระไตรปิฎกมาตอบให้เนาะ แต่ตอนนี้ตอบโดยที่ว่าโดยองค์รวม โดยความคิดว่า เห็นประโยชน์อย่างไรพระพุทธเจ้าถึงบัญญัติศีล ๘ ห้ามกินตั้งแต่เที่ยงไป นี่พระพุทธเจ้าบัญญัตินะ

แต่ข้อวัตรปฏิบัติของกรรมฐานมันอยู่ในธุดงค์ ข้อวัตรปฏิบัติมันมีอยู่ หลวงตาท่านถึงพยายามฟื้นฟูตลอด บอกให้พระถือธุดงค์นะ ถ้าลูกศิษย์ของท่านวัดไหนไม่ถือธุดงค์ ท่านจะไม่เหยียบวัดนั้นเลย ท่านบอกว่าต่อไปมันจะเหลือแต่ทฤษฎี เหลือแต่ตัวอักษร แต่คนจะทำ ทำไม่ได้ เวลาทำอย่างนี้มันอยู่ที่ข้อวัตร อยู่ที่กติกาสังคมนั้น อยู่ที่กติกาสังคมนั้น

แต่ถ้าเอาข้อเท็จจริงต้องเทียบไป เพราะเดี๋ยวจะบอกว่าเป็นชาวพุทธปัญญาอ่อนอีกแหละ ไปเจอวัดไหนทำก็ถูกอีกๆ เวลาไปเจอแล้วเอามาเทียบพระไตรปิฎกที่วัดนั้นเขาทำมันเข้ากับพระไตรปิฎกตรงไหน มันเข้ากับข้อวัตรตรงไหน เอ๊ะ! พระองค์นี่คิดขึ้นมาเองหรือทำเองหรือ

แต่ถ้าเราไปแล้วเราไปค้นคว้าเลย แล้วเทียบเข้าไปในพระไตรปิฎก แล้วเทียบไปที่หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ท่านทำมาอย่างไร นี่ไง อย่างนี้ถึงไม่ใช่เป็นชาวพุทธปัญญาอ่อน

บุญต้องบุญมีปัญญา ไม่ใช่บุญปัญญาอ่อน แล้วไม่ใช่ชาวพุทธปัญญาอ่อน เห็นเขาทำแล้วเชื่อไปหมดเลย เชื่อตามๆ กันมาไม่ได้ เห็นใครทำ ใครทำสิ่งใดแล้วตรวจสอบ เอามาตรวจสอบ ตรวจสอบเข้าไปในพระไตรปิฎก ตรวจสอบเข้ามาในที่ครูบาอาจารย์ทำ อย่าไปเชื่ออย่าเห็นตามๆ แล้วเชื่อเขา เอวัง